

ΜΙΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ
ΔΙΑΛΟΓΟΙ
ΣΤΟ ΛΥΚΟΦΩΣ
Συνοπτική παρουσίαση

Αναστασία Βούλγαρη

Πρόλογος
Μίκης Θεοδωράκης

Αθήνα 2016

ΜΙΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ

ΔΙΑΛΟΓΟΙ

ΣΤΟ ΛΥΚΟΦΩΣ

Συνοπτική παρουσίαση

Αναστασία Βούλγαρη

Αθήνα 2016

Τίτλος: Μίκης Θεοδωράκης, *Διάλογοι στο λυκόφως:*
Συνοπτική παρουσίαση

Συγγραφέας: Αναστασία Βούλγαρη

Επιμέλεια Έκδοσης, Εκτύπωση, Βιβλιοδεσία: **angelakis
digital**

Δημιουργικό, Ψηφιακή Επιμέλεια,

Σχεδιασμός Εξωφύλλου: Ειρήνη Επταημέρου

Φιλολογική Επιμέλεια: Μαρία Αρβανιτοπούλου

Χαρ. Τρικούπη 49, 106 81 Αθήνα

Τηλ.: 210 3800239

www.angelakisdigital.gr e-mail: pdigital@angelakis.gr

© 2016 Αναστασία Βούλγαρη
<http://anastasiavoulgari.gr>

ISBN : 978-960-93-8573-2

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση και η αποθήκευση σε κάποιο σύστημα διάσωσης και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου, με οποιονδήποτε τρόπο ή μορφή, τμηματικά ή περιληπτικά, στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή σε άλλη διασκευή, σύμφωνα με τον Ν. 2387/1920 (όπως έχει τροποποιηθεί με τον Ν. 2121/1993 και ισχύει σήμερα) και κατά τη Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης (η οποία έχει κυρωθεί με τον Ν. 100/1975) χωρίς γραπτή άδεια του συγγραφέα.

Ευχαριστώ τον Μίκη Θεοδωράκη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Και εγένετο φως!	9
<i>του Μίκη Θεοδωράκη</i>	
Εισαγωγή	13
Για το βιβλίο γενικά	17
Ο «νόμος της συμπαντικής αρμονίας»	
Μουσική	20
<i>Η συνέχεια της ελληνικής μουσικής από την αρχαιότητα έως τη λυρική τραγωδία Το έντεχνο-λαϊκό, το «τραγούδι-ποταμός» και η λυρική τραγωδία Το έργο του Μίκη Θεοδωράκη και ο λαός Η δίωξη του μουσικού έργου του Θεοδωράκη</i>	
Ο αγώνας για την εθνική ανεξαρτησία και την ελευθερία: πολιτική θεωρία και πράξη.....	29
<i>Η εξάρτηση Πολιτιστική επανάσταση - Δικτατορία Από τη Μεταπολίτευση έως σήμερα Παγκόσμια κρίση πολιτισμού: Η πολιτική χωρίς πολιτισμό οδηγεί στην αποσύνθεση της κοινωνίας Οι συναυλίες στη Μακρόνησο Για τους εξόριστους της Μακρονήσου</i>	
Περί έρωτος	42
«Φάκα - Μίξερ - Χωνί - Γάτα»	45
<i>Μια συνεχώς επαναλαμβανόμενη προδοσία - Η ασυδοσία της ελληνικής ολιγαρχίας - Η εξάρτηση</i>	47
<i>Η περίοδος Σημίτη εγκαίνιασε μια νέα εποχή υποτέλειας</i>	48
<i>Η συντηρητική Ευρώπη τιμωρεί διαχρονικά τους Έλληνες για το αντιστασιακό τους φρόνημα</i>	49

Ένα πρόβλημα στο οποίο κανείς δεν αναφέρεται.....	52
Η νέα πέμπτη φάλαγγα και οι σύμμαχοί της	54
Σπίθα: η τέταρτη ιστορική ευκαιρία	
Οι προτάσεις προς τον ΣΥΡΙΖΑ.....	56
Και τώρα τι κάνουμε, Μίκη;	59
Οι προτάσεις του Μίκη Θεοδωράκη για την έξοδο από την κρίση και τη σωτηρία της Ελλάδας	61
Ουδετερότητα: Το μεγάλο όραμα του Μίκη Θεοδωράκη	63
Μίκης Θεοδωράκης: «Η δική μου Αριστερά».....	65
«Ελληνική Αριστερά σημαίνει ιδέες, αγώνες, θυσίες, αίμα. Και έργα!»	66
Για την ευρωπαϊκή Αριστερά.....	70
Το ελληνικό επαναστατικό κίνημα	72
«Κρυμμένες αλήθειες»	73
Η ηγεσία του ΚΚΕ καθαιρεί τον Μίκη Θεοδωράκη.	
Η ΕΔΑ διαλύει τους Λαμπράκηδες	75
Το ΠΑΜ και η ηγεσία του ΚΚΕ	78
«Τι με χωρίζει από τα σύγχρονα κόμματα της Αριστεράς»	80
Εθνική Ανεξαρτησία, Παλλαϊκή Εξουσία, Πατριωτική Αναγέννηση.....	81
Μίκης Θεοδωράκης: «Πόλεμος ή Ειρήνη»	83
Ο ζητούμενος άνθρωπος	
Η αγριότητα του πολιτισμού	85
Οι «πολιτισμένοι» λαοί ευεργετούνται από τον πόλεμο	88
Οι βιομηχανίες πολέμου να γίνουν βιομηχανίες ειρήνης	91
Ελεύθερος χρόνος και πολιτισμός	93
«Πόλεμος ή ειρήνη»	97
Αντί επιλόγου	101

ΚΑΙ ΕΓΕΝΕΤΟ ΦΩΣ!

Η εξαίσια δουλειά που έγινε από την Αναστασία Βούλγαρη πάνω στο βιβλίο μου *Διάλογοι στο λυκόφως*, προβάλλοντας συνοπτικά την πεμπτουσία της φιλοσοφίας μου για τη ζωή, την κοινωνία, την πολιτική και τον πολιτισμό και πάνω απ' όλα για την Ελλάδα, θεωρώ ότι βοηθάει αποτελεσματικά την κατανόηση της στάσης μου μέσα στον σύγχρονο κόσμο και προ παντός μέσα στη σημερινή Ελλάδα.

Δεν μπορώ να ξέρω τις σκέψεις και τις ιδέες που επικρατούν μέσα στο ανώνυμο πλήθος των Ελλήνων, όμως ανάμεσα σε μένα και στους επώνυμους όλων των ειδικοτήτων, υπάρχει χάος. Δεν έχω τίποτα το κοινό μαζί τους. Ανήκουμε σε διαφορετικούς κόσμους. Και έτσι εξηγείται η σχιζοφρένεια με την οποία αντιμετωπίζομαι στη χώρα μου. Δηλαδή, ταυτόχρονα μίσος και αγάπη, εκτίμηση και περιφρόνηση, αποδοχή και απόρριψη κλπ.

Γι' αυτό, η συνοπτική και ανάγλυφη προβολή των ιδεών μου όπως προβάλλονται από το κείμενο της Βούλγαρη, έχει για μένα τεράστια σημασία. Ακριβώς γιατί βοηθάει το πλατύ κοινό να κατανοήσει τους λόγους για τους οποίους υπάρχει αυτό το χάος που με ακολουθεί από τη στιγμή της πρώτης μου κοινής προσπάθειας και της πρώτης πνευματικής μου δημιουργίας έως σήμερα, δηλαδή της μεγάλης αποδοχής από τον ανώνυμο λαό και της απόλυτης απόρριψης από μέρους των επωνύμων και κυρίως των εξουσιαστών παντός είδους.

Για τους λόγους αυτούς, θεωρώ την διάδοση του νέου βιβλίου μου (καθώς και εκείνου που θα ακολουθήσει με τίτλο *Μονόλογοι εις εαυτόν*) ως την τελική προσπάθεια της ζωής μου να φύγω από αυτόν τον κόσμο με την συνείδησή μου ήσυχη. Είναι για μένα απόλυτη ανάγκη, να προβληθούν οι λόγοι και οι αιτίες που οδήγησαν όλους αυτούς να προσπαθούν (και δυστυχώς να καταφέρουν τελικά) να πνίγεται η φωνή μου, να διαστρεβλώνεται η σκέψη μου, να εκμηδενίζεται η πολιτική μου στάση, να απαγορεύεται το μουσικό μου έργο, να αγνοούνται οι πάσης

φύσεως ιδέες και απόψεις μου και η όλη στάση μου, ακόμα και όταν κατά κοινή ομολογία βοήθησαν την πρόοδο του λαού μας και της χώρας μας, όπως το Κίνημα των Λαμπράκηδων, η Πολιτιστική Άνοιξη του '60, η ίδρυση του Πατριωτικού Μετώπου και γενικά ο αγώνας μου κατά της χούντας.

Μπορεί απ' τη μια μεριά να με γεμίζει με υπερηφάνεια το γεγονός ότι ένας ξένος λαός και δη ο γερμανικός, εκτιμά τόσο πολύ το έργο και τις ιδέες μου, ώστε να ιδρύεται στο Βερολίνο η Theodorakis Academy, μια Ακαδημία που θα μελετά, θα αναλύει και θα προβάλλει το έργο μου συνολικά, δηλαδή τόσο το μουσικό όσο και το πνευματικό-ιδεολογικό, την ώρα που στην χώρα μου η τάξη των επωνύμων πάσης φύσεως το αγνοεί είτε το γνωρίζει και το φιμώνει. Δηλαδή να με τιμούν οι ξένοι και η επίσημη Ελλάδα να προσπαθεί να με προσβάλει. Αυτό το μαύρο πέπλο που σκεπάζει τη ζωή μου, θα πρέπει να κοπεί με το μαχαίρι, όπως ο Γόρδιος Δεσμός. Και το μαχαίρι αυτό είναι η ενημέρωση του ελληνικού λαού για τα πραγματικά αίτια που δεν είναι άλλα παρά οι ιδέες μου,

όπως περιγράφονται με σαφήνεια στα βιβλία που προανέφερα. Γι' αυτό καλώ τους φίλους μου και όσους αγαπούν το έργο μου να ενημερωθούν και να ενημερώσουν, ώστε να διαλυθεί αυτή η ομίχλη που με σκεπάζει και με πνίγει.

Αθήνα, 12.9.2016
Μίκης Θεοδωράκης

Εισαγωγή

Τα τέσσερα άρθρα¹ που ακολουθούν δεν είναι παρά μια απόπειρα παρουσίασης του καινούριου βιβλίου του Μίκη Θεοδωράκη με παράθεση μόνο των βασικών σημείων του.

Ο λόγος για το νέο βιβλίο του Μίκη *Διάλογοι στο λυκόφως*, το οποίο περιλαμβάνει ενενήντα αυτούσιες συνεντεύξεις, από το 2003 έως το 2015.

Προτίμησα να παραθέσω ελάχιστα από τα άγνωστα, στο πλατύ κοινό, ιστορικά γεγονότα-αποκαλύψεις της περιόδου 1960-1980, προκειμένου να δοθεί περισσότερη έμφαση στη θεοδωρακική σκέψη και μουσική και στον συνεχή αγώνα του Μίκη για την εθνική ανεξαρτησία και την ελευθερία. Από την περίοδο της Εθνικής Αντίστασης, των Δεκεμβριανών και του Εμφυλίου παραθέτω ένα απόσπασμα για την ΕΑΜική γενιά και το συγκλονιστικό μέχρι δακρύων απόσπασμα για τη Μακρόνησο.

¹ Δημοσιεύσεις στις ιστοσελίδες www.mikis-crete.gr,
<http://theodorakism.blogspot.gr/>

Επομένως, ο αναγνώστης που θέλει να γνωρίσει το βιβλίο και να διαμορφώσει τη δική του άποψη, θα πρέπει να το μελετήσει εξ ολοκλήρου. Ας περάσουμε, όμως, στο βιβλίο.

Ο λυρικός και μουσικός γραπτός λόγος του Μίκη Θεοδωράκη, ένας λόγος-ποταμός με ποιητικότητα ακόμα και στις στιγμές της πίκρας, της οργής ή των αντικρουόμενων συναισθημάτων του, είναι το απόσταγμα της βαθείας του επικοινωνίας με τον Αναξίμανδρο και τον Ηράκλειτο, με τον Μακρυγιάννη και τον Μαρξ, με τη δυτική και τη ρώσικη συμφωνική μουσική, με το βυζαντινό μέλος και τους αρχαίους «τρόπους», με το ρεμπέτικο και το λαϊκό τραγούδι, μιας βαθείας επικοινωνίας και βιωματικής εμπειρίας της ελληνικής ποίησης από τον Αισχύλο έως τον Διονύση Καρατζά.

Με τον πρόλογο του, ο Μίκης τείνει στον αναγνώστη τον «μαγικό σπάγκο» σαν ένα τεράστιο «πιστεύω», «αγαπώ», «επιμένω». Αν ο αναγνώστης πιάσει την άκρη του «σπάγκου», θα μεταφερθεί από την ξηρασία της ενδοχώρας, όπου βρίσκεται ακινητοποιημένος και άδειος

από «ανθρωπομονάδες»², στην κοίτη του λόγου-ποταμού.

Αν ο αναγνώστης αποφασίσει να κάνει το ταξίδι κι ακολουθήσει τον δρόμο του νερού, θα βρεθεί μπροστά στην πύλη του «θεοδωρακικού σύμπαντος»³. Κι αν, τελικά, αποφασίσει να διαβεί την πύλη και να κοινωνήσει τον θεοδωρακικό λόγο, θα ταυτιστεί με τον επίλογο του βιβλίου. Στους ήδη μνημένους θα πρότεινα μετά τον «Μαγικό σπάγκο» να διαβάσουν το «Αντί επιλόγου» κι ύστερα να προχωρήσουν κανονικά στο υπόλοιπο βιβλίο...

Νομίζω ότι ο πυρήνας της θεοδωρακικής σκέψης εντοπίζεται στη θεωρία του για τον «νόμο της συμπαντικής αρμονίας»⁴ και γύρω του ο Μίκης δημιουργεί ομόκεντρους κύκλους σκέψεων, ιδεών και πράξεων, από τη σύνθεση των μουσικών του έργων έως τον αγώνα του για την εθνική ανεξαρτησία και την ελευθερία.

Ας ξεκινήσουμε, όμως, το ταξίδι.

² Αναφορά στο Αντιμανιφέστο του Μίκη Θεοδωράκη

³ Από το *Οντοπία κρυμμένη στο σώμα της πόλης* του Ανδρέα Μαράτου

⁴ Το Πανεπιστήμιο της Κρήτης διοργάνωσε το 2006 επιστημονικό συνέδριο με θέμα «Συμπαντική αρμονία, μουσική και επιστήμη στον Μίκη Θεοδωράκη». Βλ. σχετικά στα πρακτικά του Συμποσίου, στο ομότιτλο βιβλίο των Πανεπιστημιακών Εκδόσεων Κρήτης, έτος έκδοσης 2007.

Thank You for previewing this eBook

You can read the full version of this eBook in different formats:

- HTML (Free /Available to everyone)
- PDF / TXT (Available to V.I.P. members. Free Standard members can access up to 5 PDF/TXT eBooks per month each month)
- Epub & Mobipocket (Exclusive to V.I.P. members)

To download this full book, simply select the format you desire below

